

V edini je na pohodu Francov general Valin, kateri je zavzel važno mesto Cervera in koraka na Manreso, ki je središče katalonske vojne industrije.

Desno od skupine generala Valine hoče armadni zbor prostovoljcev zavzeti mesto Igualada, ki leži v podnožju Montserata (1288 m).

Francov general Solchage, kateri je zavzel važno obmorsko pristanišče Tarrago-

na, koraka ob morski obali naravnost proti Barceloni.

Francovo brodovje je dobilo v Tarragoni izborna obmorsko oporišče in je s tem omogočen napad na Barcelono tudi z morske strani.

Rdeči, kateri so poleg moških poklicali v vojno službo zadaj za fronto vse ženske od 17. do 53. leta, so zgradili okrog Barcelone tretjo in zadnjo katalonsko obrambno črto.

Kako pišejo ...

»Domovina« ne more prikriti svojih tajnih naklonjenosti za opice, ker mnogokrat piše o njih. Saj pa opice to tudi zaslužijo kot »pradedi« človeškega rodu. Darwin-Haecklov krivi nauk uči, da človeški rod izhaja iz opičjega. Ker je ta nauk »Domovini« pri srcu, zato čestokrat objavlja take reči, ki bi mogle biti v prid temu izmišljenemu nauku ter preproste ljudi sprijazniti z vzvišeno mislijo opičjega pokolenja. V zadnji številki hoče »Domovina« svoje bralce prepričati, da imajo tudi opice svoj jezik. Pa še kakšen! V začetku svojega sestavka o opičjem jeziku zabeleži ta »napredni« podeželski list vprašanje nekega nemškega učenjaka, ali morda človeška govorica ne izvira iz govorice živali. V pridržev temu vprašanju »Domovina« tako zaključuje svoja izvajanja o opičjem jeziku: »Na zemlji živi še sedaj vrsta divjih človeških plemen, ki tudi ne znajo več kakor s čudnimi goltanskimi zvoki izražati priproste pojme svojega vsakdanjega življenja.« »Domovina« je v svoji občudovanju vredni znanstvenosti ostala dolžna svojim bralcem imena vsa nekaterih iz »vrste divjih človeških plemen«, kojih govorica obstoja samo v proizvajanju »čudnih goltanskih zvokov«. Pomilovanja vredni bralci, ki morajo »goltati« takšno modrost ter se dati pitati s takšno napredno omiko!

»Kmeti list« očita 18. januarja našim kmetom licemerstvo, radi česar je med nji-

mi tu in tam zamrl naravni čut za pravo in nepravo ter se je človek začel polagoma vdajati valu nemorale na gospodarskem, kulturnem in političnem polju. Naj gre, tako moralizuje ta papirnati kmetijec, za čisto neznatno prodajanje jajc, malin ali kakega še bolj skromnega predmeta, ali pa za veliko dobavo lesa, krme ali česa drugega, vedno se žal le prerado zgodi, da ku-

pec ne dobi tega, za kar se je domenil. »Kmeti list« torej očita kmetu lažnivost in krivičnost pri prodaji njegovih pridelkov. Ali ne bi ta čudni »kmeti list« časopis storil bolje in ravnal pravičneje, če bi si malo bolj ogledal kupca kmetijskih pridelkov? Kako pa postopajo mesarji, prekupčevalci in razni kupci s kmetom? Ali mu nudijo pravično ceno? Tu bi bilo mesto, da se »Kmeti list« iznebi svoje moralne pridige. Zakaj to so tisti ljudje, ki je v njih le premnogokrat zamrl naravni čut za pravo in nepravo in ki jih je zajel val nemorale, ker iztiskajo iz kmeta njegove pridelke po najnižji, včasih sramotni ceni. Kdaj pa so se kmetje »Kmetiskemu listu« tako zamerili, da jih obsipuje s tako neutemeljenimi očitki ter jih obtožuje hinavstva in klečeplaškega licemerstva? To se je zgodilo 11. decembra, ko so slovenski kmetje pri volitvah odklonili laži-svobodomiselnost in naprednjaško JNS-kmetijstvo. Da so prav storili, to dokazuje pisanje »Kmetiskega lista«.

Po krščanskem svetlu

Vedno ostrejši proticerkveni ukrepi. Narodnosocialistični režim v Nemčiji nadaljuje in postruje svoje ukrepe proti krščanstvu in cerkvi. Predvsem sta dve točki, okoli katerih se sedaj osredotočujejo narodnosocialistični napadi: samostani in šole. Odprava samostanov je sedaj na dnevnem redu. Samostani so obdani od vohunov, ki imajo nalogo, da nabirajo obtežilne dokaze, ki služijo oblasti kot pretveza, da se deložirajo (preženejo) redovniki ter pridejo zgradbe in ostala posest v državno last. Kjer so prej stanovali, molili in učili redovniki, se naselijo financarji, orožniki, vojaki ali člani napadalnih in zaščitnih oddelkov. V Innsbrucku je bilo ukinjeno katoliško vseučilišče, ki so ga vodili jezuiti, in zaplenjen velik zavod, kjer so se prej vzgajali in izobraževali dijaki. Zaplenjena so bila tudi posestva opatij Zwettl in Gött-

weig, zaprli so samostan patrov servitov v Innsbrucku, ista usoda tudi čaka opatijo v Wiltenu. Kar se šole tiče, se vedno bolj razkristjanjuje. V vseh šolah je prebršan in raztolmačen učencem oblastven odlok, s katerim se učenci osvobojujejo vsake obveze, da bi se morali učiti veronauka in obiskovati službo božjo. Za učence izpod 14 let zadostuje izjava staršev, da ne želijo verskega pouka svojim otrokom, učenci nad 14 let starosti pa odločajo o tej zadevi sami, njih niti starši ne morejo siliti. Učitelji in kateheti ne smejo v tej stvari dati učencem nobenih nasvetov. Župniki ali kateheti ne smejo za prejemanje sv. zakramentov določiti kak dan, ko je šolski pouk, marveč samo takšen dan, ko ni pouka. V nekdanji Avstriji je novi režim odpravil praznik sv. Leopolda, zaščitnika Avstrije, in prelep praznik brezmadežnega

»Nič!« je odkimala mati.

Ni vedela, kako bi mu povedala, zakaj ni mogla spati. Vzdihihla je in nato vprašala:

»Ali boš delal danes popoldne?«

»Da. Saj veste, da rabiva denar.«

»Veliko soboto popoldne? Ob sobotah popoldne je vendar prosto.«

»Da, tako bi moralo biti. Obljubili so nam, a obljubo tudi snedli. Praviijo sicer, da je delo ob sobotnih popoldnevih prostovoljno, toda po nekajkratnem izostanku dobi delavec odpustnico. Tako smo prisiljeni delati, če se nečemo izpostaviti nevarnosti odpusta.«

»Strašni trinogi! Toda videl boš, da bo Bog kaznoval tako nasilje.«

»Sicer pa nič ne de, če popoldne moram delati. Glavno je, da bom ob večerih prost.«

Na Nino je mislil. Čez čas je nadaljeval:

»Če bomo spet morali ob večerih od devetih delati, potem se več ne izplača živeti. Sicer pa sploh nočem dolgo ostati pri tej umazani družbi.«

»A kaj boš storil, Štefan?«

»Naučil se bom angleščine, potem morda dobim zaposlitev v kaki trgovini. In ko bom že imel nekaj prihrankov, bom sam otvoril trgovino.«

»Da, da, to bi bilo lepo. Toda ...«

»Na, toda' ne mislite,« jo je prekinil sin. »Gotovo se mi bo posrečilo.«

Potem je izpil kavo in odšel. Ob sedmih je moral biti v tovarni pri svojem stroju.

Štefan se je ta dan z veseljem lotil dela. Glede žensk se ni imel izkušenj in ta neizkušnost je še povečala čar srečanja z Nino. Do sedaj še nobeno dekle ni naredilo nanj takega vtisa ko ona. Venomer je samo na to mislil, da se je po srečanju z Nino zanj začelo novo življenje.

Tovariš Peter, ki je delal pri sosednjem stroju, je opazil Štefanovo dobro voljo.

»Kako to, da si danes tako židane volje?« je vprašal.

»Nocoj imam ljubavni sestanek!« je odgovoril Štefan.

»S kom?«

»Z dekletom, ki sem ga sinoči prvič videl.«

»Ali je lepa?«

»Ko pravljica kraljica, o kateri sem čital, da so ji ljudje svilo in cvetlice stlali pred noge, da ji ni bilo treba stopiti v blato. Peter, ne moreš si predstavljati njene krasote! Začarala me je. Če bi mi rekla: pojdi, pobij deset ljudi in požgi deset mest, potem bom tvoja žena — bi jo najbrž ubogal.«

Peter se je smejal tovariševi navdušenosti. Spoznal je, da je Štefan začetnik v ljubavnih stvareh.

»Kako se pa imenuje?«

»Nina Mateskas.«

Tovariš se je zarežal.

»Zdi se mi, da jo poznam. V nedeljo ponoči sem jo videl na gasilskem balu. Tudi jaz sem poskusil pri njej srečo, a mi ni uspelo. Povej, kako si začel z njo?«

(Dalje sledi)

mov in ni več našel svojih bolh, se je razjezil ter je v togoti razbil pohištvo svoje gospodinje. Sedaj sta oba pred sodiščem. On toži gospodinjno zaradi svojih bolh, ona pa njega zaradi razbitega pohištva.

Dediči do dvanaajstega kolena

Ze 16 let se vleče v prestolnem mestu Belgije, Bruslju, zapuščinska razprava po Delfini Orlayevi, ki je v svoji oporoki določila, da se ima njeno večmilijonsko premoženje razdeliti med sorodnike do dvanaajstega kolena. Oblasti so morale v ta namen izgotoviti rodovnik, in to delo je trajalo več let. Ugotovili so, da prihaja v poštev za dedščino 4760 oseb. Med čakanjem na razdelitev dedščine je umrlo že 150 sorodnikov, rodilo pa se je 55 novih upravičencev.

spočetja Marijinega; ta dva dneva so otroci morali v šolo. Učitelji glasbe ne smejo večbati otrok v cerkvenih pesmih. V šolah se smejo učiti samo narodne, vojaške in narodnosocialistične pesmi. Ker se ponekod še vedno nahajajo po učilnicah učitelji »stare šole«, ki še spoštujejo vero, jim zveza narodnosocialističnih učiteljev to preprečuje. Tako je ta zveza poslala učiteljem v okraju Fürstenfeldbrucku pri Monakovem vprašanje s temi točkami: 1. Ali se pri vas še vedno poučuje sv. pismo? 2. Če se uči, iz katerih razlogov? 3. Če se uči, kako morete pouk sv. pisma spraviti v sklad s svojim plemenskim prepričanjem? 4. Ali želite, da se ustavi pouk sv. pisma? 5. Ali še vršite službo organista? 6. Če, iz katerih razlogov? 7. Ali boste opustili to službo? 8. Ste li član stranke? Odgovor na vse točke obvezen. — Tako se vrši pritisk na tiste učitelje, ki so ostali zvesti veri svojih očetov in bi radi v njej tudi vzgajali šolsko deco.

Judje in krst. Judje se morajo prav tako krstiti kakor vsi nekrščeni. Zanje ne veljajo posebni predpisi. Da se more kdo dati krstiti ter biti sprejet v katoliško Cerkev, morajo biti prej izpolnjeni od cerkvene oblasti predpisani pogoji. Med zahtevami je ena glavnih: 1. čist namen, ki ga ne smejo prepletati zgolj samopašne zemeljske težnje; 2. vera v osebnega Boga, njegovo razodetje in njegove ustanove; 3. zadostna poučenost v krščanskih resnicah, ki jih je treba verovati, in v krščanskih dolžnostih, ki jih je treba izpolnjevati. Ti predpisi so stari in ne vsebujejo nič novega. Nov pa je po nekaterih krajih pojav, da se judje prijavljajo v mnogo večjem številu s svojimi željami po krstu kot se je to prej godilo. To ni znamenje časa, marveč nasledek stiske, v katero so prišli judje zadnji čas v raznih državah. V prejšnji številki »Slov. gospodarja« smo omenili »varnostne« ukrepe, ki so jih poljski škofje odredili v vprašanju krščenja judovskih oseb. Judovski

Zato sem tu, da Vam varujem kožo!

Prepusite odslej mirne duše meni skrb za nego svoje kože! Edino, kar morate storiti, je to, da redno mažete kožo z Niveo. Zakaj samo Nivea vsebuje Eucerit, najboljšo okrepčevalno sredstvo za kožo. Z njim vpliva Nivea blagodejno na kožno staničje. Nivea Vam ohranja kožo mladostno in krepko, celo ostro vreme ji ne more škoditi. Zato si kupite še danes Niveo; bolje je namreč bolezen preprečiti kakor se zdraviti!

beg h krstilniku narašča tudi na Madžarskem, kjer so že tudi začeli vznikat protijudovski zakoni. Ogrski primas kardinal Szeregy je dal duhovščini v tem oziru potrebna navodila. Na eni strani je grajal absolutno odklanjanje vseh judovskih prijavljencev za sv. krst, ki so ga začeli prakticirati nekateri duhovniki. Na drugi strani pa je opozoril na to, da se morajo duhovniki strogo ravnati po tozadevnih cerkvenih predpisih ter skrbeti, da se izpolnijo vse zahteve, zlasti tudi čas in vsebina priprave za sprejem zakramenta sv. krsta. V naši državi je med judovstvom opazen večji pokret za vstop v katoliško Cerkev osobito v Bački in Banatu. Zato sta beograjski nadškof dr. Ujčić, čigar škofija sega tudi v Vojvodino, in subotički škof Budanović izdala duhovščini potrebna navodila v smislu cerkvenih predpisov.

Otrok podlegel opeklinam. V Župečji vasi, občina Sv. Križ na Dolenjskem, je pustila žena cestarja in posestnika Franca Zorka samo za par trenutkov samo svojo triletno hčerkico Majdico. Otrok se je približal štedilniku, na katerem se je kuhalo kosilo, in je prevrnil po sebi poln lonec vrelega krova. Vse opečeno dekletce so prepeljali koj po nesreči v bolnišnico v Brežice, vendar ji ni bilo več pomoči.

Razne požarne nesreče. Nočni požar je uničil v Škofji Loki ostrešje delavnice mizarjskega mojstra in posetnika Ivana Okorna, ki ima svojo domačijo na koncu trga. Radi vetra je bila v največji nevarnosti vrsta hiš in gospodarskih poslopij, katere so pa otihi gasilci po silnem naporu in so omejili ogenj na Okornovo delavnico. — V Slovenjgradcu je zgorela 40.000 din vredna hiša pismonoše Felterja. Škoda je le delno krita z zavarovalnino. — V bližini Herbersteinovih gozdov v Novi Krčevini, občina Grajena pri Ptuj, je zgorela domačija posestniku Adolfu Belinger. Škoda je 15.000 din, zavarovalnina pa znaša 35.000 din. Pod sumom požiga zaradi zavarovalnine je bil gospodar izročen sodišču. — Prav tako je v Novi Krčevini uničil ogenj 12.000 din vredno viničarijo posestnice Elizabete Vodanove. Tudi v tem primeru gre za požig iz maščevanja in so orožniki aretirali osumljenca. — V Rogoznici pri Sv. Lenartu je pogorelo gospodarsko poslopje posestniku Jožefu Benku. Z zgradbo so zgoreli vsi poljski pridelki, orodje, gospodarski stroji in vozovi. Rešili so samo živino. Domnevajo, da je bil tudi pri Benku ogenj podtaknjen. — Na Vurmatu v Dravski dolini je v noči zgorel mlin posestnika in mlinarja Rudolfa Ravnjaka, ki je stanoval v mlinu s svojo družino. Ravnjakovi so si komaj rešili golo življenje. Požar je nastal radi slabega dimnika, skozi katerega se je vnel tram v strehi.

Novice

Osebne vesti

Znan kapucinski duhovnik umrl. V kapucinskem samostanu v Škofji Loki je preminul g. Jožef Lapuh, samostanski vikar. Rodil se je leta 1882 v Brežicah. V red kapucinov je stopil leta 1900 in je prejel v Trstu mašniško posvečenje leta 1905. Bil je na delu kot duhovnik med drugim dolgo časa v Celju ter v Ptuj, kjer je bil tudi gvardijan. Rajnemu svetila večna luč, samostanski družini naše sožalje!

Nesreče

Slamorenica mu odrezala roko. V Bohovi pri Mariboru se je zgodila 20. januarja huda nesreča. Franc Frangež, 60 letni posestnik, je bil zaposlen pri slamorenici na električni pogon. Z roko je zašel med strojevo zobovje, ki so mu jo potegnili med nože. Preden so ustavili slamorenico, so mu odrezali noži štirikrat roko od prstov do zapetja. Frangež je obležal nezavesten radi izgube krvi in so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Nesreča med bratoma. Ivan Fazarin, finančni starešina v Apačah, je pozabil doma na Tratah službeno pištolo, v kateri je še tičal en naboj. Ker je bil oče v službi,

mati pa je hudo bolna v mariborski bolnišnici, so bili otroci sami v stanovanju. Desetletni Ladislav je iztaknil očetovo orožje in se je igral z njim. Naenkrat je odjeknil strel in krogla je zadela petletnega Hermana v levo roko in mu še ranila prsa.

Transmisija smrtno razmesarila 18 letnega fanta. Na parni žagi g. Antona Petriča v Zadovinku pri Krškem je bil zaposlen 18 letni delavec Franc Marolt, kmečki sin iz Leskovca. Pri cirkulari je naenkrat zdrknil jermen z jermenika. Marolt se je spravil sam na delo, da popravi jermen. Ko je namestil jermen, ga je zgrabila transmisija za roko in obleko ter ga je večkrat obrnila. Zavrtiljaki so bili tako siloviti, da je odtrgalo nepredvidnemu fantu desno nogo pod kolenom in jo pognalo meter stran od kolesa. Hudo ponesrečenega so takoj naložili na avto in so ga hoteli prepeljati v bolnišnico v Krško, a je izdihnil med prevozom.

Ključavničarski vajenec smrtna žrtev avtomobilske nesreče. V Ljubljani je zbil tovrni avto pod svoja kolesa 15 letnega ključavničarskega vajenca Marjana Silo, katerega so oddali v bolnišnico s strtima nogama ter z raztrganim trebuhom in črevesjem. Mladi fant je kljub največji skrbi zdravnikov podlegel prehudim poškodbam.

Razne novice

70 letni jubilej znane mariborske tvrdke. Mariborska tvrdka M. Berdajs, ki je znana po deželi po svoji zalogi vsakovrstnih semen, slavi letos 70 letnico obstoja. Veletrgovino je ustanovil leta 1869 v Mariboru Martin Berdajs iz Save pri Litiji. Podjet-